

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/34/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6918200182
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6918200182.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobcu: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, IČO: 00 166 073, proti žalovanému: T. B. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I., Ul. X. M. XXX, zastúpeného JUDr. Jánom Čipkom, advokátom so sídlom Hnúšťa, Partizánska 197, o zaplatenie sumy 46 216,16 Eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 20.07.2020, č.k. 9C/1/2018-176, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu v časti II. výroku, ktorým zamietol žalobu v rozsahu uplatneného úroku z omeškania 5% ročne zo sumy 46 216,16 Eur od 07.04.2020 do 29.05.2020 m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 46 216,16 Eur od 07.04.2020 do 29.05.2020 v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku
- II. Rozsudok okresného súdu v III. výroku o trovách prvoinštančného konania m e n í tak, že žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného konania voči žalovanému v rozsahu 100%.
- III. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 46.216,16 eur spoločne s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 30.05.2020 do zaplatenia v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žaloba v prevyšujúcej časti s a z a m i e t a .

III. Žalobcovi s a p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 64 %.“

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že prihladnuc na právny názor vyslovený v rozsudku NS SR sp. zn. 3Cdo/124/2002 zo dňa 30.03.2003, ale najmä v uznesení odvolacieho súdu č.k. 15Co/10/2019-143 zo dňa 29.04.2020 (ods. 7.) je nárok žalobcu dôvodný. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vznikol žalobcovi dňa 29.05.2020, nakoľko prijaté plnenie žalovaným vo výške 46 216,16 Eur, ktoré mu žalobca poukázal na základe neskôr zrušeného rozsudku okresného súdu č.k. 14C/65/2009-132 sa stalo bezdôvodným obohatením, až od opätovného rozhodnutia súdu o pôvodne uplatnenom nároku, t.j. od rozsudku okresného súdu č.k. 14C/65/2009-276 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu č.k. 15Co/11/2019-306 a opravným uznesením č.k. 15Co/11/2019-324, ktorý sa stal právoplatným dňa 29.05.2020. Z uvedeného vyplýva, že nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému v čase doručenia žaloby na súd dňa 13.01.2018 až do 29.05.2020 neexistoval. Námietku premlčania okresný súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Taktiež považoval započítací úkon žalovaného za

neplatný. Okresný súd priznal žalobcovi aj nárok na úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 30.05.2020 (nasledujúci deň po vzniku nároku). Nárok žalobcu na úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 46 216,16 Eur od 19.02.2016 do 29.05.2020 a vo výške 0,05% ročne zo sumy 46 216,16 Eur od 30.05.2020 do zaplatenia, súd ako nedôvodný zamietol, nakoľko za obdobie od 19.02.2016 do 29.05.2020 neexistoval nárok žalobcu na istinu vo výške 46 216,16 Eur, preto v tomto období nemohol existovať ani nárok žalobcu na príslušenstvo k tejto istine. Rozhodnutie oprel o ust. § 451 ods. 1, 2; § 456 veta prvá; § 458 prvá veta Občianskeho zákonníka ako aj § 107 ods. 2 OZ, § 39 OZ, § 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2 OZ, § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a ust. § 35 ods. 1 zák. č. 575/2001 Z.z.; § 9 ods. 1 písm. a), g), § 19 ods. 4 zák. č. 523/2004 Z.z.; § 8 ods. 1, ods. 3 zák. č. 374/2014 Z.z. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a nasl.

3. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca, a to len v časti výroku II., ktorým súd zamietol nárok žalobcu na zaplatenie úrokov z omeškania voči žalovanému vo výške 5,05% ročne zo sumy 46 216,16 Eur od 07.04.2020 do 29.05.2020 a tretiemu výroku, ktorým súd žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 64%. Namietal, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. f, h/ CSP). Namietal tiež, že bolo porušené aj právo na spravodlivý proces, s poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, keď súd prvej inštancie dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie.

4. Žalobca argumentoval, že okresný súd nesprávne určil moment, od ktorého nadobudol právoplatnosť výroku II. opätovného rozhodnutia, čo znamená, že nesprávne určil aj moment, od ktorého je žalovaný v omeškani s vydaním bezdôvodného obohatenia žalobcovi. Žalobca má za to, že výrok II. nadobudol právoplatnosť dňa 06.04.2020 a žalovaný sa dostal do omeškania dňom 07.04.2020 a od tohto dňa vznikol žalobcovi aj nárok na úroky z omeškania. Napadnutý rozsudok je v tejto časti nepreskúmateľný. Nie je zrejmé, prečo okresný súd považoval za rozhodujúci moment až deň nadobudnutia právoplatnosti opravného uznesenia, teda deň 29.05.2020 a nie deň nadobudnutia právoplatnosti výroku II., teda deň 06.04.2020. Samotný Okresný súd Rimavská Sobota v konaní sp. zn. 14C/65/2009 vydal aj doložku právoplatnosti týkajúcu sa výroku II., na základe ktorej výrok II. nadobudol právoplatnosť dňa 06.04.2020. Pritom nie je známe, že by Okresný súd Rimavská Sobota zmenil dátum nadobudnutia právoplatnosti výroku II. Odvolací súd vydal opravné uznesenie, v ktorom opravil len nesprávne označenie subjektu, ktorý konal za Slovenskú republiku, ale táto skutočnosť nemala vplyv na právoplatnosť samotného výroku. Opravným uznesením boli odstránené nesprávnosti v označení zástupcu žalovanej a oprava takejto nesprávnosti nemala vplyv na právoplatnosť výroku II. s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obdo/77/2018. Žalobca žiadal rozhodnutie v tejto časti zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie alebo v tejto časti zmeniť tak, že žalobkyňa má nárok aj na úroky z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 46 216,16 Eur od 07.04.2020 do 29.05.2020.

5. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný. Rozsudok okresného súdu považuje za vecne správny a navrhol ho potvrdiť. S odvolaním žalobcu nesúhlasil. V zhode s dôvodmi napadnutého rozsudku je žalovaný toho názoru, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcovi priznáteľný len potom, ako pôvodné rozhodnutie stratilo svoje právne účinky. Týmto okamihom v prejednávanej veci je právoplatnosť rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 14C/65/2009-276 a týmto dňom je aj podľa jeho názoru deň 29.05.2020 a nie deň 06.04.2020 tak ako to tvrdí žalobca. Aj pri pripustení správnosti tvrdení žalobcu sa nemohol žalovaný dostať do omeškania s plnením peňažného dlhu. Hmotnoprávnym predpokladom pre možné uplatnenie práva žalobcu je výzva oprávneného adresovaná povinnému na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobca nepreukázal doručenie výzvy na vydanie bezdôvodného obohatenia, čo tvrdil žalovaný pred okresným súdom. Opätovná výzva na vydanie bezdôvodného obohatenia bola právnomu zástupcovi žalovaného doručená dňa 11.06.2020, a preto sa nemohol dostať do omeškania s plnením peňažného dlhu dňom 06.04.2020, ale až dňa 12.06.2020.

6. Žalobca v odvolacej replike zotrval na dôvodoch svojho odvolania. Poukázal na to, že žalovaný vo svojom vyjadrení nereaguje na rozsiahlu argumentáciu žalobcu a relevantne ju nespochybňuje. Tvrdenie žalovaného, že sa dostal do omeškania až dňa 12.06.2020 je v rozpore so skôr vyjadreným názorom žalovaného o správnosti odvolaním napadnutého rozsudku, v zmysle ktorého bolo určené omeškanie žalovaného dňom 29.05.2020, a nekorešponduje ani so skutkovým stavom. Žalobca žalovanému doručoval výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia celkom 2x pred podaním žaloby, a to listom zo dňa 12.02.2016 a opakovane listom zo dňa 13.04.2016, ktorých existenciu žalovaný nemôže spochybníť, nakoľko na ne reagoval a jeho odpovede boli súčasťou žaloby podanej žalobcom. V prípade listu zo dňa 10.06.2020, ktorý bol doručený žalovanému dňa 11.06.2020 išlo o tretiu výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Z obsahu tejto výzvy je nepochybné, že ide o opakovanú výzvu žalobcu, ktorá smerovala na žalovaného výlučne v záujme predchádzania vzniku ďalšieho omeškania s vrátením prijatého peňažného plnenia.

7. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu v II. výroku odvolaním napadnutej časti uplatneného úroku z omeškania za obdobie od 07.04.2020 do 29.05.2020 ako aj v závislom výroku o trovách konania § 388 CSP zmenil.

8. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu v napadnutej časti ohľadom úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 46 216,16 Eur od 07.04.2020 do 29.04.2020 je v plnom rozsahu dôvodné. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou žalobcu uvedenou v jeho odvolaní a v podrobnostiach na ňu odkazuje. Okresný súd nepostupoval správne, keď žalobcovi priznal úrok z omeškania so žalovanej sumy až odo dňa 30.05.2020, keď vychádzal z toho, že rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 14C/65/2009-276 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 15Co/11/2019-306 a opravným uznesením č.k. 15Co/11/2019-324 nadobudol právoplatnosť dňa 29.05.2020. Z pripojeného spisu sp. zn. 14C/65/2009 jednoznačne vyplýva, že rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 06.04.2020 ohľadom II. a III. výroku (viď č.l. 276). Pokiaľ okresný súd priznal úrok z omeškania od právoplatnosti opravného uznesenia, jeho postup nebol správny. Opravným uznesením bola odstránená len zrejma nesprávnosť v označení zástupcu žalovanej, tak ako na to správne poukázal žalobca vo svojom odvolaní, a uvedená námietka je dôvodná. Zmena orgánu verejnej moci konajúceho za Slovenskú republiku, neznamenala zmenu v pasívnej legitímácii a nárok žalobcu ako aj povinnosť žalovaného vydaním opravného uznesenia neboli dotknuté, jednalo sa len o chybu pri písaní, keď Generálna prokuratúra Slovenskej republiky bola v predchádzajúcom konaní definitívne označená ako zástupca žalovaného a o tejto skutočnosti nemali procesné strany žiadne pochybnosti a aj z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý nesprávne označil zástupcu Slovenskej republiky vôbec nevyplývalo to, že by za žalovanú mal konať iný orgán ako Generálna prokuratúra SR. Stranám plynula nová lehota na podanie odvolania, len v rozsahu opravného uznesenia tak, ako na to správne poukazuje žalobca v odvolaní. Odvolací súd teda v zhode so žalobcom má za to, že II. výrok nadobudol právoplatnosť dňa 06.04.2020, tak ako to vyplýva aj zo spisu a z uvedeného dôvodu sa žalovaný dostal do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia už dňom 07.04.2020 a od uvedeného dňa vznikol žalobcovi aj nárok na úroky z omeškania. Pokiaľ žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu uvádzal, že sa dostal do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia až dňom 12.06.2020, nakoľko len dňa 11.06.2020 bola jeho právnomu zástupcovi doručená výzva na vydanie bezdôvodného obohatenia, tu odvolací súd udáva, že uvedený argument nie je dôvodný. Žalovaný bol pred podaním žaloby na súd 2x vyzvaný na vrátenie bezdôvodného obohatenia, výzvu prevzal, čo jednoznačne vyplýva z predložených listinných dôkazov. pričom bezdôvodné obohatenie žalobcovi nevrátil.

9. S ohľadom na podané odvolanie, odvolací súd preskúmal aj závislý výrok o trovách konania, pričom dospel k záveru, že aj tento je potrebné zmeniť. Predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplata sumy 46.216,16 eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia spolu s príslušenstvom. Pri rozhodovaní o trovách konania s ohľadom na úspech strany v konaní v zmysle § 255 ods. 1, 2 CSP sa posudzuje úspech strany s ohľadom na uplatňovaný hmotnoprávny titul istiny, pričom nekapitalizované príslušenstvo istiny, ktorými sú aj úroky z omeškania (§121 ods. 3 OZ) je len odvodené (závislé) od istiny. Inými slovami povedané, priznanie príslušenstva závisí od priznania istiny a iba ak je sporová strana úspešná, čo sa týka istiny, môže byť úspešná, aj pokiaľ ide o jej príslušenstvo, nie naopak. V danom prípade bol žalobca vo vzťahu k uplatňovanej istine úspešný v celom rozsahu, pričom jeho neúspech bol len v rozsahu nekapitalizovaného príslušenstva, ktoré sa v takomto prípade považuje za nepatrný neúspech, a preto jeho čiastočné nepriznanie nemalo vplyv na celkový úspech žalobcu v konaní pred súdom prvej inštancie. Z uvedeného dôvodu, tak odvolací súd zmenil aj výrok okresného súdu o trovách konania (III. výrok) tak, že v súlade s § 255 ods. 1 CSP priznal žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania voči žalovanému v rozsahu 100%. O ich výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

10. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný žalobca, preto mu priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

11. O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.